

POSTANOWIENIE

Dnia 30 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

w sprawie J.W.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 30 lipca 2025 r.

wniosku obrońcy skazanego

o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego S.S. od orzekania

w sprawie wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego I.Z.

na podstawie art. 42 § 4 zdanie pierwsze k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k.

postanowił:

wyłączyć sędziego S.S. od orzekania w przedmiocie wniosku obrońcy skazanego J.W. o wyłączenie od rozpoznania sprawy sędziego I.Z.

UZASADNIENIE

W dniu 10 lipca 2025 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy J. W. o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego S.S. od orzekania co do wniosku obrońcy o wyłączenie od rozpoznania sprawy sędziego I.Z., z uwagi na brak bezstronności oraz fakt, iż rozpoznanie wskazanego wniosku przez tego sędziego naruszałoby zakaz *nemo iudex in causa sua*. W uzasadnieniu wniosku obrońca wskazał, że tak sędzia I.Z. jak i sędzia S.S. otrzymali nominację na to stanowisko na skutek rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa, której kształt został określony ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r., co do której niezależności od władzy ustawodawczej oraz wykonawczej ma wynik negatywny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek należało uwzględnić.

Przepis art. 41 k.p.k. ustanawiający instytucję *iudex suspectus* przewiduje możliwość wyłączenia sędziego, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Przy czym pojęcie „sprawy”, o jakim mowa w art. 40 i 41 § 1 k.p.k., odnosi się zarówno do sprawy głównej, rozumianej jako orzekanie w głównym przedmiocie procesu, jak również postępowania w przedmiocie wyłączenia sędziego, albowiem w tym postępowaniu kształtuje się skład sądu w postępowaniu głównym (zob. np. uchwała SN z dnia 13 czerwca 2023 r., I KZP 22/22). Odwołując się do stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w postanowieniu z dnia 13 października 2021 r., II KO 30/21, należy przypomnieć, że wyłączenie sędziego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. winno nastąpić nie tylko w sytuacji gdy istnieje okoliczność tego rodzaju, iż mogłaby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie, ale również wówczas gdy orzekanie przez sędziego w sprawie mogłoby realnie prowadzić do znacznie poważniejszego uchybienia, tj. naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i uznania, że taki skład orzekający nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą. Taka sytuacja ma miejsce w tej sprawie.

Okoliczności związane z uzyskaniem statusu sędziego Sądu Najwyższego przez S. Stankiewicza w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r., w odniesieniu do sędziów Sądu Najwyższego skutkują każdorazowo uznaniem Sądu - z udziałem tak powołanych sędziów - za nienależycie obsadzony (por. uchwała trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20). Z tego więc powodu Sąd Najwyższy wskazywał już wielokrotnie na potrzebę wyłączenia SSN S.S. od rozpoznania sprawy z uwagi na brak przymiotu niezawisłości i bezstronności (por. m.in. postanowienia SN: z dnia 26 czerwca 2025 r. III KK 608/23 czy załączone przez autora wniosku postanowienie SN z dnia 27 sierpnia 2024 r. IV KK 333/22). Sąd Najwyższy w niniejszym składzie w pełni ten pogląd aprobuje, co skutkować musi wyłączeniem tego sędziego od rozpoznania sprawy.

Rację ma też obrońca co do tego, że rozpoznanie przedmiotowego wniosku przez tego sędziego doprowadziłoby nadto do sytuacji objętej zakazem *nemo iudex in*

causa sua. Przypomnieć należy, że zarówno SSN S.S., jak i SSN I.Z., którego wyłączenia także domaga się obrońca, zostali powołani do pełnienia urzędu na stanowisko sędziego przez Prezydenta RP na wniosek KRS, ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., a więc pozostają w tej samej sytuacji faktycznej oraz prawnej. Trudno więc liczyć, aby sędzia obiektywnie taki wniosek rozstrzygał, gdy jest w takiej samej – wadliwej konstytucyjnie procedurze – powołany.

Mając powyższe na uwadze koniecznym stało się podjęcie przez Sąd Najwyższy decyzji o wyłączeniu sędziego S.S. od rozpoznania wniosku obrońcy o wyłączenie sędziego I.Z. wyznaczonego obecnie do składu rozpoznającego wniosek sygnalizujący potrzebę wznowienia postępowania kasacyjnego w sprawie III KK 62/23.

Sprawa ta nie powinna trafić do żadnego z sędziów powołanych do Sądu Najwyższego w wadliwej procedurze.

[WB]

[r.g.]